

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Matthæi Cap. 21.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

fos esse, aut nimis asperè ac durè loquutos. Hæc ille lib. 3. cap. 4. num. 38. Institut. Non igitur de satisfactio- nibus garrūt Papistę, sed tota garrit Antiquitas, nisi & veteres omnes Papistas esse velit: quod li- benter amplectimur, quia & verum est.

IN MATTHÆI CAP. 21.

5. *Dicite filie Sion: Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam & pullum filium subiugalis.*

Christi
introitus
in die Pal-
marum.

HIC Christi in Hierosolymam ingressus toti reliquę eius vitę inusitatus, ab om- nibus 4. Evangelistis commemoratus, & à Propheta Zacharia specialiter predictus, ali- quam explicationē magis accuratam merito de- siderat. Causę eius varię fuerunt. Primū, vt spe- cimen quoddam regni sui daret, etiā circa huius mundi honores. Tametsi enim aino insidens & à pauperulis comitatus, *ridiculā pompam*, vt impius Calvinus eam vocat, præbuisse videatur; tamen ipsa inequitatio insolita, animal cui insedit, & via ipsa instrata, ramorū gestatio, totius populi fau- lta acclamatio, eorum qui in ciuitate erāt occur- sus frequens, diuinę voces acclamantis populi, principum populi turbatio, magnificum & rega- le aliquid præferbant. Altera causa erat exilti- mationis, quam de illo plerique habebant quod verus Melsias esset, publica testificatio. Dicebat enim populus: *Hic est Iesus Propheta à Nazareth Ga- lilę. Et omnis turba laudabat Deum voce magna super om- nibus quas viderat virtutibus. Tunc quoque testimonium perhibebat ei (id est, magnificē eum predicabat) tur- ba que erat cum eo, quando Lazarū vocauit de monumento, & suscitauit eum à mortuis.* Tertia causa esse potest,

Ioan. 12.

vt ipsis Iudeis in iudicium & testimonium maius fieret, quod quem tam paucis ante diebus tanto honore dignum existimassent, paulo post crucifigendum esse vna voce clamauerunt. Quarta causa, quia illo eodem die post passionem à morte resurgens, gloriam suam & regnum immarcescibile aspiciaturus esset. Quinta, vt figuram veterem impleret, secundum quam agnus 14. die Lunae immolandus, decima Lunae (quae hic dies erat) in domum patris familias solemniter introducendus erat, & futurae immolationi praesto seruandus. Sexta esse potest ad aliam figuram implendam, quia decima mensis primi quae hic dies erat, Iosue terram promissionis ingressus est, & decima quarta sequenti solemne Pascha immolauit. Exod. 12.
Iosue 4.
& 5.

Ad litteram quod attinet, valde norandum quod Matthaeus duas prophetias coniungit, quod non aduertens Caluinus, aliud ineptum quid somniauit. Nam prima illa verba, *Dicite filiae Sion*, apud Esa. cap. 62. leguntur hoc modo: *Dicite filiae Sion: ecce saluator tuus venit, ecce merces eius cum eo, et opus eius coram illo.* Quae propheta vt Iudaeis notissima & gratissima adiungitur alteri prophetae ex Zacharia dicente: *Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, &c.* quae tanquam ignobilis & despicibilis, minus erat Iudaeis grata. Eodem modo Marc. 1. duae prophetiae simul iunguntur similem ob causam. Nam post illa verba, *Ecce ego mitto Angelum meum ante faciem meam, &c.* Mal. 3. quae celeberrima erat apud Iudeos propheta, adiungit Marcus, *Vox clamantis in deserto, &c.* Isai. 40. vt videlicet intelligerent Angelum illum, de quo loquitur Malachias, esse hanc vocem clamantis in deserto de qua loquitur Esaias. Sic vt hoc loco intelligerent Iudaei, Regem venientem super asinam pauperem ac mansuetam, eundem esse

esse de quo Esaias dixit, *Ecce venit Saluator tuus*, &c. alterius prophetiæ principium attextit Matthæus. Quod autem Propheta dicit, *Sedens super asinam & pullum filium subiugalis*, aliqui interpretes, quos Calvinus sequitur, existimant per Synecdochen dictum, ut duorum nomine vnum intelligatur, & ut ait in hunc locum Beza, equitat cum tribus equis qui non nisi super vnum equitar, quia plures sequuntur. Hoc illis probabilius videtur, quia ceteri Evangelistæ non nisi super pullum Dominum equitasse narrant, & improbabile videatur, quod in tam paruo itinere diuersis animalibus insederit. Nam allegoriã quod asina subiugalis Iudæos iugo legis assuetos, pullus verò gentilem populum indomitum significet, ut Christus vtriusque Saluator vtrique animali insederit, tanquam ridiculam subsannat Calvinus. Sed vtrique animali Dominum insedisse, verba Matthæi & Prophetæ manifestè docent, qui de vtroque manifestè loquuntur, & Matthæus imprimis qui ait. *Adduxerunt asinam & pullum, & imposuerunt super eos vestimenta sua, & desuper eum sedere fecerunt. Quum itaque vtrumque animal stratum esset, vtrique insedisse dubitandum non est. Quare hunc sensum sequitur Chryl. hom. 65. in Ioan. Theophyl. in hunc locum, & alij multi. Quod autem aliqui Zachariæ verba sic exponunt, ut non asinam sed asinum legant, quia vox hebræa אֲשֵׁרָה masculini generis est, & sensus sit, super asinum & pullum, id est, natura asinum, ætate pullum, falluntur haud dubie. Nam 2. Reg. 19. eadem vox in feminino reperitur: & apud hebræos nominibus animalium commune hoc est, ut & maribus & feminis dentur, sicut vox græca ὄνος vtrique sexui communis est. Sed omnem dubitationem tollit quod Matth. difertissimè de duobus*

bus loquitur, *Inuenietis asinam alligatam, & pullum cum ea, & iterum, Adduxerunt asinam & pullum.* Cùm ergo duo essent, fœminam non marem fuisse ex eo patet, quòd pullus asinæ non patrem sed matrem sequatur. Quòd ceteri tres Euangelistæ non nisi pulli mentionem fecerint, id eò factum videtur, quia propter gentiles illi sua Euangelia scripserunt, sicut propter hebræos Matthæus; vel quia potissimum & diutius pullo insederit, eique infidens Hierosolymam ingressus fuerit. Narrationi autem Matthæi, quæ vera quoque esse debet, hoc nihil repugnat, quum frequens hoc Euangelisti sit, vt de eodem Christi factò alius plenius alius breuius scribat. Vide August. de consensu Euangelist. lib. 2. cap. 66. Vtrique porro animali in tam breui via insedit, nō fatigationis sed mysterij causa, de quo iã diximus. Cuius sanè mysterij in vtroque animali significati, vtcunq; id Calvinus simplici negatione reiiciat, grauiissimi testes sunt Iustinus Martyr in Dialogo cū Tryphone, Origenes tract. 14. in Matth. Hieron. in hunc locū. Ambros. lib. 9. in Lucam: August. cōtra Faustum lib. 12. cap. 42. & alij ferè veteres omnes. Notandum autem contra Iudeorum hodie vsque incredulitatem, quòd hanc prophetiam Zachariæ post eam à Christo rã manifestè impletã Iudæi in suis synagogis, vbi per sabbata Scripturæ leguntur, nunquã legere voluerint: quod in plena concione corã 200. & amplius Iudæis Dom. Andreas ex Iudeo Rabbino Christianus factus, & diebus sabbatinis in vrbe Roma Iudæis ex superiore loco veteres Scripturas explicãs, me audiẽte, illis exprobrauit. Quorũ impietati patrocinatur Calvinus, qui hæc omnia de pullo, & asina, Prophetã metaphoricè loquutũ affirmat de contemptibili Christi specie.

Iudeorũ perfidia.

In comment. in Zachar. cap. 9.

9. *Clamabant dicentes, Hosanna filio David.*

Hosanna
quid sig-
nificet.

Q V V M huius vocis Hosanna explicatio iam dudum à D. Hieronymo iuxta veritatem hebraicam satis excussa fuerit, tum in comment. in hunc locum, tum in tractatu peculiari de voce Osanna, & post eū Cornelius Iansenius prolixè & accuratè idem explicuerit, textusque hodie Syriacus & Hebræus idem clarissimè attestentur, nempe vocem esse apud Hebræos compositam à verbo saluandi, & interiectione obsecrandi, vt significet, *Saluū fac queso*, quo etiā sensu Psal. 117. illa eadem vox accipitur, ex quo Psalmo hanc acclamationē desumptam esse, illud quod adiungitur, *Benedictus qui venit in nomine Domini*, inuictè demonstrat: non parua temeritas est noui cuiusdam & celebris Scriptoris, qui consentientem veterum interpretationem agnoscens, ab ea tamen recedere voluit propter autoritatem cuiusdam Caninij, & Ioannis Drusi, qui Rabbinos secuti scripserunt hanc vocem vnam tantū esse dictionem, & significare *ramos salicum*, vt verum sensum hunc esse ille decernat: *Osanna filio David*, id est, *Rami filio David*. Quam explicationem planè absurdam & ridiculam esse, vel id quod statim sequitur apud Matthæum, illum & alios illos hebraizantes docere debuit: *Osanna in altissimis*. An dicent hic sensum esse, *O Rami in altissimis*? Deinde docere eos debuit eadem vox in Psal. 117. quam vulgatus interpretis rectissimè vertit, *O Domine, saluum me fac, bene prosperare, benedictus qui venit in nomine Domini*. An illic sensus erit, *Rami salicum bene prospera mini*? Denique docere eos debuit Catholica Ecclesie sensus, quæ in sacratissimo trifagio hanc

vocem

vocem vſurpat, *Osanna in excelsis*. An ibi quoque dicent, *Osanna* ſignificare ramos ſalicum? Sed vno argumento mouetur ille. *Vitioſa* (inquit) hæc eſt locutio, & quæ nullum congruentē refert orationis ſenſum, *Salua quaſo filio Dauid*. Niſi dicere velimus eſſe hebraiſmum, idemque ſonare, ac ſi diceretur, *Salus noſtra à filio Dauid*, vſe notat Ioan. Druſus de voc. hebr. noui teſt. cap. 19. Hæc ille. Sanior certè & magis ſobria hæc eſſet Druſi expoſitio, tamenſi aperte falſa iuxta literam hebræam: quum vocibus illis, *Filio Dauid*, non beth, ſed lamed præponatur. Sed docere hunc nouum Scriptorem potuit ſolus Cornelius Ianſenius, hebraiſmum quidem hîc eſſe, ſed lōgè alium propter præpoſitionem lamed, quæ non à, vel ab, vt beth, ſed ad, vel in, ſignificat: quæ etiam præpoſitio tamenſi propriè eſt nota datiui caſus, eſt tamen nonnunquam nota accuſatiui, vt exemplis probat ex Iud. cap. 7. ver. 2. & 2. Reg. 10. ver. 11. Senſus ergo proprius & iuxta hebraiſmū literalis eſt, *Saluum fac quaſo filium Dauid*. Precatur quippe populus Chriſto, quaſi nouo Regi & Meſſiæ expectato, ſalutem & proſperitatem à Deo. Eadem quidè vox in feſto tabernaculorū, quando etiam rami palmarum circumferebantur, à Iudæis vſurpata fuit, clamantibus *Osanna in excelsis*. Sed ipſos ramos ſuos, quos geſtabant, hæc voce compellatſe, aut illos inclamaſſe, planè ridiculum eſt. Vox quippe illa ad ſingulas petitiones ſuccinitur, vt nos in Litanijs noſtris repetimus, *Miferere nobis, vel, Ora pro nobis*.

13. *Domus mea domus orationis vocabitur.*

QVVM hæc Chriſti verba rectū & proprium templorum vſum (quibus & Chriſtiani carere non poſſunt, vbi pax Eccleſiæ tuta & acies

P 5 ordinata

ordinata conspicitur) manifestè describant, loca videlicet esse vni Deo consecrata (ideo enim *Dei domum* vocat Propheta quò Iudæi conueniebant) & ad Dei cultû specialiter ordinata (*orationis quippe voce*, ait ipse hoc loco Calvinus, *totus Dei cultus à Propheta notatur*) qui & precibus & sacrificijs imprimis constat; voluit vno verbo Calvinus Christianorum templis hoc totum eripere, suumque obiter venenum inspergere. Ait enim. *Hodie quamquam ad sacros conuentus agendos templis utimur, diuersa tamen est ratio: quia ex quo exhibitus est Christus, subis externa & umbratilis eius imago minime proponitur, sicut olim Patribus sub lege.* Hæc ille. Verum quidem est, umbratiles illas Christi imagines, vitulorû & hircorum victimas, panes propositionis, & asseruatam Manna, in nostris templis non proponi: sed quia templa quoque nostra, Deo Deique cultui, precibus, sacrificijs, sacramentorum administrationi, ac demum verbi prædicationi destinantur & consecrantur, planè hac ex parte eadem illorû ratio est: *Domus Dei & Domus orationis non secus sunt, quam templum Iudæorum.* Imò tanto excellentius hæc sunt, quanto magis non umbræ aut imagines rerum, sed res ipsæ olim adumbratæ in illis exhibentur. Quomodo autem templa Christianorum sunt verè domus Dei, & domus orationis, in vtroque Promptuario explicatum dedimus: contra Calvinum in Catholico; contra prophanos malos Christianos, in morali: in Dominica nona post Pentecosten, ad hæc eadem verba.

Templa
nostra do-
mus ora-
tionum
non secus
quam
olim.

21. Si habueritis fidem & non hæstitaueritis, non solum de siculnea facietis; sed & si monti huic dixeritis, Tolle & iacta te in mare, fiet.

PLACVIT admodum Caluino hæc Christi doctrina, & pro speciali sua commentitia fide, & certitudine salutis imaginaria, qua ad certam suam perniciem mirifice se oblectant hodie heretici, locum accommodatissimū sese nactum ratus, sic in hæc verba scribit. *Hic locus ad vim naturamque fidei exprimendam insignis est, nempe quod certitudo sit in Dei bonitatem recumbens, quæ dubitationem non admittit. Neque enim alios credere agnoscit Christus, nisi qui indubie statuunt Deum sibi esse propitium, nec hæsitant quin daturus sit id quod petunt. Vnde perspicimus quàm diabolico figmento fascinati sūt Papistæ, qui fidem dubitationi permiscerent, imò stultæ presumptionis nos insimulant, si de paterno Dei erga nos favore persuasi coram ipso sistere nos audemus. Hæc ille. Nefarius impostor mera fallendi & cauilladi libidine ductus, imperitum lectorem ludificat, & veritati insidias struit. Ipsemet enim non ignorauit Caluinus uana & mendacia esse quæcunque hîc scripsit. Ipsemet non ignorauit, vim naturamque fidei, à qua fideles dicimur, qua iustificamur, quæ ad salutem necessaria est, hoc in loco à Christo non describi, non exprimi, non attingi. Ipsemet optimè sciebat Caluinus, fidem de qua hoc loco Christus agit, particularem quandam quorundam fidem esse, quæ miraculorum fides vocatur, quam Paulus inter specialia quædam Spiritus Sancti dona ipsis iam credentibus & fidelibus impertita enumerat, dicens: *Alteri fides in eodem Spiritu.* Optimè, inquam, hoc totum ipsemet sciebat*

Certitudo salutis Caluiniana retel-
litur.

Mendacia Caluiniana

1.

2.

1. Cor. 12

bat

bat, ut nunc ex ipsius verbis ostendemus. Quum enim certo certius planèque indubitatum sit, Christum hoc loco de illa & eadem fide agere, de qua supra Matth. cap. 17. eisdem penè quibus hinc verbis usus, dixerat, *Amen dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc, et transibit, & nihil impossibile erit vobis.* Calvinus qui illo loco non de fide propria fidelium omnium virtute, sed de fide signorum Christum agere disertè profitetur, de eadem fide signorum Christum hoc loco agere ignorare non potuit. Illo quippe in loco sic scribit Calvinus. *Propriè de speciali fide agit nunc Christus, quæ, prout res nata ferebat, arcanos habebat instinctus. Atqui hæc fides est cuius Paulus meminit prioris ad Corinth. cap. 12. ver. 9. ubi dicit. Alteri fides in eodem Spiritu. Sciebat ergo ipse Calvinus, vim & naturam fidei, unde fideles dicimur, & quæ omnibus generalis est, à Christo hoc loco non exprimi.*

3. Sciebat purum esse mendacium, quod non alios credere Christus hoc loco agnoscat, nisi qui indubiè statuant.
4. Deum sibi esse propitium. Sciebat de certitudine gratiæ in Dei bonitatem recumbente, omnino Christum hoc loco non agere. Impostorem tamen nefarium agere libuit.

Fides igitur de qua Christus hinc loquitur, fides illa quæ donum significat edendi miracula ad Dei gloriam & aliorum ædificationem, nullam hæsitacionem admittit. Nihil enim aliud est, quam eximius fidei gradus cum fiducia coniunctus impetrandi aut faciendi miracula quum opus est, quum Dei gloria & proximi ædificatio id postulat. Porro fides etiam generalis omnium credentium, omni quoque dubitatione caret, omnem hæsitacionem excludit: sed circa proprium suum obiectum, non circa omnia, quæcunque vesano aut

Fides miraculorū
quæ &
qualis,

aut temerario cuius fide apprehendere libeat. Proprium autem fidei obiectum est, veritas omnis in Dei verbo reuelata, seu scripto, seu per Ecclesiam explicato & tradito. *Certitudo in Dei bonitatem recumbens, qua indubiè quisque statuit Deum sibi esse propitium, vt Calvinus hic de fide loquitur, siue vt alibi fidem definit, certa notitia & persuasio benevolentie Dei erga nos, specialiter & in vnoquoque particulari accepta (vt Calvinus cum suis accipit) nec in Scripturis reuelatur, nec ab Ecclesia docetur, ideòque fidei obiectum non est. Nam vt cetera argumenta taceam, quæ alibi latius tradauimus, quicquid de fide est, ab omnibus credi oportet, omni dubitatione remota. Huic autem in particulari, puta Ioanni Caluino, Deum indubiè propitium esse, omnes indubiè & absque dubitatione credere oportere, nec ipse opinor si uideret Calvinus dicere uellet. Diabolico ergo figmento fascinati sunt, non Papistæ, vt Calvinus dicit, quasi dubitationi fidem permisceant, quum eam ab omni dubitatione longissimè remoueant; sed Calvinistæ, qui præsumptioni impiæ ac diabolicæ fidem admiscunt. Nec stultæ tantum sed & sceleratæ præsumptionis Caluinum & Calvinistas merito insulamus, qui de paterno Dei erga se favore ex certa fide persuasi, audent se coram illo sistere hac sola fide, falsa & sterili, imaginaria & mortua, commentitia & inani, armati atque muniti: carentes veste nuptiali, quæ charitas est, bonorum operum fecunda mater. Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus apud Deum: & quicquid petierimus, accipiemus ab eo: quoniam mandata eius custodimus, & ea que sunt placita coram eo facimus. Hac armati non fide sola, & persuasione diuinæ bonitatis, sed mandatorum pia & sedula*

Fides quomodo sine dubitatione.

Instit. lib.

Fides Calviniana iugulatur.

Math. 22.

1. Ioan. 3.

sedula obseruatione, fiduciam habemus apud Deū, & de paterno eius erga nos fauore persuasi sumus.

Quod Calvinus hinc ex Paulo subiungit, præsumptionem Calvinianam nihil adiuuat. Atqui (inquit) hoc præcipue Christi beneficium Paulus commendat, quod ex fide illius audaciā habemus accedendi ad Deum cum fiducia, ad Ephes. 3. ver. 12. Ostendit quippe Paulus vnam fiducialis accessus ad Deū causam fidem esse, sed non solā. Docet D. Ioannes aliam esse huius rei causam, Si cor nostrum nos non reprehendat, si mandata eius custodimus, si quæ corā eo placita sunt, facimus. Hoc totum præsumptionē Calvinianam, sola fide & persuasione inani innixam, penitus subuertit.

23. In qua potestate hæc facis, & quis tibi dedit hanc potestatem?

HORVM temporum hæretici Catholicorum voces qui Pastorū, auctoritatem & successionem legitimam contra subintroeuntes lupos vrgent, Phariseorum has esse voces volunt contra Christum: vt quia impie Pharisei Christi doctrinā exagitabant, de potestate docendi inquirentes, impie quoque & nos de hæreticorum auctoritate inquiremus. V. Volfgangus Musculus hæc verba in medium proferens, Quasi dicerent (inquit) Templi huius potestas ac ius docendi penes nos est. Quæ facis, non facis potestate legitima. Non de ipso facto Christi questionem mouebant, quod culpæ non poterant, sed de potestate calumniam struebant. Consi-mili modo Papistæ hodie, quoniā nec manifestos errores & abusus auctoritate verbi Dei tueri, nec doctrinam veritatis de mercedario redarguere possunt, confugiunt ad

In locis
commu.
Cap. de
ministris
Ecclesie.

potestatem & auctoritatem Episcopalem, perinde ac si hanc inculpata ac legitimam possideant. Hæc ille. Cui ma-
 le sano homini breui dilemmate responderi pote-
 rit. De potestate legitima eorum qui docent ac
 pascunt in Ecclesia Dei, aut nunquam est inqui-
 rendum, & hæc Phariseorum præsumptio in vni-
 uersum damnanda est; aut aliquando inquiri po-
 test, & hæc Phariseorum questio erit aliquando
 legitima adeoque necessaria. Si prius, falsum erit
 quod Christus docet, *fures quosdam & latrones esse*
qui non intrant per ostium, sed aliunde: falsum erit quod,
 Paulus scribit, *Quomodo predicabunt nisi mittantur?* &
 rursum, *Nemo sumit sibi honorem, nisi qui vocatur à Deo*
tanquam Aaron: falsum denique & vanum illud Pro-
 phete, *Ipsi currebant, & ego non mittebam eos.* Sed
 Musculum corripit hoc loco Calvinus ipse his verbis: *Nō ar-*
maur hic proterui homines, qui sine vllō mādato sed priuata
audacia publicū sibi munus vsurpant. Est igitur aliquan-
 do de doctrinæ potestate ac legitima missione
 inquirendum, tametsi Pharisei impie & proterue
 de Christi potestate sagitarent. Horum tempo-
 rum noui magistri si Christi loco esse volunt, vt
 de eorū potestate nobis inquirere non liceat, fa-
 ciat in conspectu nostro quod Christus in conspe-
 ctu Phariseorū toties fecit. Opera Christi faciāt,
 quia *opera eius testimoniū perhibebant de illo.* Dent vi-
 sum cæcis, claudis gressū, surdis auditū, mutis lo-
 quelā, mortuis deniq; ac sepultis aurā redituā.
 Proferant aliquem Ioannem, præcurso-
 rem aliquem de celo missum, cuius testimonio & admi-
 rabili sanctitate commendentur, sicuti Christus
 hoc loco Phariseorum quæstioni Iohannis de se
 testimonium tacite opponit. Si enim id respon-
 dissent, quod verè respondendum erat, *Ioannis Bap-*
tisimum, hoc est, totum ministerium & prædica-
 tionem

Potestas
docendi
inquiren-
da, an le-
gitima sit.

Ioan. 10.

Rom. 10.

Heb. 5.

Ierm. 33.

Ioan. 5.

tionem esse de celo, Ioannis quoque de Christo testimonium necessario accepissent, deque eius legitima & summa potestate nunquam verbū mouissent. Est ergo quæstio de potestate docendi legitima; sed contra eos proponenda, de quorum potestate dubitare licet; & ab ijs mouenda, qui tantam rem iudicandi & discernendi facultatem habent. Vtrumque hodie hæretici confundunt, rebellium in morem, qui de legitima potestate aut nullam quæstionem fieri volunt (quia ea se carere vident) aut ipsi de ea iudicium ferre contendunt, vt ea quæ legitima est, hac arte conuulsa, se ipsos intrudant; & deiectis magistratibus, Reip. gubernacula teneant.

32. *Veni ad vos Ioannes in via iustitiæ, & non credidistis ei.*

ARGVIT hoc loco Christus Phariseos quod Ioanni Baptistæ, vitam apud eos irreprehensibilem agentem, qui in summa victus ac vestitus asperitate, & vt alibi dixit, *vt que manducans neque bibens*, id est, à communi hominum cibo ac potu abstinens, maximum iustitiæ, id est, pietatis & sanctitatis exemplū præbuisse, docenti tamen & facienti non crediderint, nec pœnitentiã egerint. Sic enim intelligit Christus Ioannem in *via iustitiæ venisse*, sicuti alibi eundem semper prædicat non solum à doctrina, sed etiam à singulari vitæ sanctitate: *vt non esse hominem molli- bus vestitum, non arundinem vento agitatum, non esse eo maiorem inter natos mulierum: denique fuisse lucernam ardentem & lucentem: ardentem in feruore & zelo prædicationis, lucentem admirabilis vitæ exemplo.* De hac *via iustitiæ* quam Iohannes tenuit, dicit D. Bernardus,

Matth. 3.

Ioan. 5.

nardus, quod ab ortu vite suae usque ad occasum forma vite & informatio morum fuerit, virginitatis speculum, Martyrum lumen, anachoretarum principium, orbis exemplum, iustitiae principatus. De eadem Cyrillus Hierosolymitanus scripsit, Ioannem exercitationis typum in seipso monstrasse. Gregorius quoque Nydrenus, eandem iustitiae viam expendens, ait de Ioanne. *Nulla in re divina minus praestitit, quam ceteri qui in exercitio virtutis ante illum existerent.*

In Serm. de excell. Ioã. Bapt. Catech. 3. ad illuminatos. Orat. in laudem Basilij.

Sed totum hunc ac perspicuum Christi verborum sensum inuertit egregie Caluinus, totius iustitiae ac sanctitatis inratus hostis. *Mibi* (inquit) nihil aliud sonat Iustitiae nomen hoc loco, quam Ioannis doctrinam puram & rectam fuisse; ac si dixisset, nihil fuisse causa cur eam rejiceret Pharisei. Deinde arrogantissimus haereticus Christi locutionem corrigit. *Plenior* (inquit) fuisse locutio: *Venit Deus iustitiae viam Ioannis ore demonstrans.* Haec est execranda superbissimi & audacissimi haeretici proteruita. Quia viam iustitiae quam tenuit Ioannes, in plano & germano verborum sensu tenere non vult, sed quod de vite sanctitate dictum est, ad doctrinae puritatem transferre; nec Christi verba, ut in textu Evangelico iacent, hunc sensum vilo modo admittant; audet homo nefarius, quasi pedagogus discipulum, Christum quid & quomodo loqui debeat, docere. *Plenior* (inquit) fuisse locutio. Ergo Christum Dominum plenius loqui homo impie docebit? Ergo sermo Senatoris nostri tibi mancus ac mutilus videretur? Sed non est haec tua sola impietas. Non plenius Christum loqui, sed plane aliud ac diuersum loqui (oblatphemiam!) iubes. Hic enim sermo, haec locutio, *Venit Deus iustitiae viam Ioannis ore demonstrans*, longè aliud ac diuersum dicit, ab eo quod sacer Euangelista habet: *Venit ad vos Ioannes*

Caluini corruptela prodigiosa. Caluinus Christum vt pedagogus discipulum corrigit.

Q in

in via iustitiæ. Agit Christus de via iustitiæ quam Ioannes tenuit, nō de ea quam Deus per os eius docuit. Agit de via qua Ioannes ad Iudæos venit (*Venit ad vos*) non de via qua Deus ad Ioannem venit. Deus iustitiæ viam Ioannis ore demonstrans, ad Ioannem venit, ad cor & linguam eius suę gratię luce accessit, non ad Iudæos qui Ioannē non Deū audiuerunt. Missus est enim Ioannes à Deo, ut testi-

Ioan. 1.

monium perhiberet de lumine, & ut omnes crederent per illum: id est, per os & prædicationē eius. Venit quoque Ioannes ad Iudæos per prædicationē quidem, sed cum admirabili vitæ sanctitate coniunctam, quam vitæ sanctitatem, ad maiorem Phariseorum condemnationem, viam iustitiæ, Christus hic vocat. Rursum in omnibus Ecclesię Doctōribus ac Magistris improbis, ac malis mercenarijs, au-

Philip. 1.

ris, qui non ex charitate, sed per occasionem Christum annuntiant, venit Deus ad homines iustitię viam annuncians, & per ora eorum Christus prædicatur, ut Paulus affirmat; sed ipsi tales Magistri ac Doctores non veniunt ad eos quos docent per viam iustitię, verum per viam avaritię, aut ambitionis, aut contentionis, aut inuidiæ, aut alterius cuiusquam infamis notæ. Aliud ergo longēque diuersum loqui Christum, ab eo quod verē loquutus est, proteruus impostor Calvinus cogit. Quare verò istud? Quia iustitię viam, sanctitatis studiū,

In ferm.
de nat.
Ioan.
Bapt.

ferre Calvinus non potest. Sic Lutherus Ioannem ut Doctorem considerare, vitam verò eius minus curare iubet. Deum ait non ad eò magni facere quomodo viuunt homines; sed potius eorum spectare doctrinam. Ex hac fœtidissima cloaca suum nouum sensum suxit Calvinus.

42. *Lapidem quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in Caput anguli.*

QVVM hæc propheta, eiusque per Christū applicatio, liquidò & perspicuè doceant, Architectos ipsos Synagogæ Iudaicæ Principes sacerdotum, Scribas ac Phariseos, Synagogæ magistros, Messiam aduenientem reprobaturos; arripit hoc exemplum auidè Calvinus, & suæ suorumque ab Ecclesia Christi apostasiæ nobile patrocinium hoc esse posse confidit. *Prodigij (inquit) simile est rei, cui salutis authorem, non ab extraneis, sed à domesticis, neque à stulta plebe, sed ab ipsis Principibus qui gubernacula Ecclesiæ tenent. Et paulo post. Hinc colligitur utilis admonitio, non obstare legitimam vocationem, quo minus impij sint ac scelerati Christi hostes, qui ministri esse debuerant. Certè legale sacerdotium diuinitus erat ordinatum, & Leuitis permissa erat à Domino potestas regendæ Ecclesiæ. An ideo fideliter suo munere functi sunt? An illis obedire pios decuit ad Christum negandum? Eat nunc Papa cum suis cornutis Episcopis, & sibi fidem in omnibus habendam esse iactent, quia pastorum locum occupant. Hæc ille. Hæc utilis Caluini admonitio, est futilis & insulsa collectio, est impia & insana disputatio. Phariseis Synagogæ magistris nihil profuit legitima vocatio, quo minus Christū negarent: Ergo Catholicæ Ecclesiæ Episcopis & Pastoribus fides habenda non est, quia Pastorū locū occupant. Age valeat interim consequentia, & in simili concludatur. Ergo Ministris & Pastoribus Geneuensibus, Bernatibus, Tigurinibus, VVittenbergensibus, alijsque in Germania, in Scotia, in Anglia pseudoepiscopis, fides habenda non est, quia illi omnes Pastorum quoque loca occupant, &*

Schismatis Caluini patrociniū futilè & inane.

Consequentiæ Caluiniæ turpitudine.

Q 2 per-

permittitur illis regendæ Ecclesiæ potestas. Rursum: Seniores populi & tota quoque popularis Iudæorum turba & stulta plebs (quod stultè hic negat Calvinus) Christum clamoribus pertinacibus reiecerunt, ac ad necem postularunt: Ergo nihil vel magistratum vel totius populi Christiani consensus in causa religionis valere debeat. Non videri insulsus Calvinus eodem argumento aduersus seipsum totumq; corpus fidelium concludi posse, quo aduersus Papam & Episcopos ac Pastores Ecclesiæ Catholicæ ille concludit.

Synagoga
Iudaica
& Eccle-
siæ Chri-
stianæ
iniqua
compa-
ratio.

Deinde quàm impia hæc disputatio est! Principes veteris Synagogæ Christum prædicantem repulerunt: ergo tota Catholica Ecclesia, tam Pastores quàm populus Christianus vniversus, totis his 1500 annis Christum ignorauit, deseruit, reiecit. Meminisse Calvinus debuit firmiores Ecclesiæ quàm Synagogæ promissiones esse: Synagogæ debuisse succedere Ecclesiam Christi, transferri legem, transferri sacerdotium, interire Synagogam, vt plenitudo Gentium intraret, oportuisse, Ecclesiæ Christianæ nihil aliud succedit quàm mundi consummatio, dicente Christo Ecclesiæ

Matth. 28 suæ. *Eccc ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi. Non erit translatio Euangelij,*

Matth. 25 *sed per totum orbem dilatatio, donec impleantur tempora gentium. Non interibit Ecclesia Christi, sed sic*

Matth. 16. *permanebit vt portæ inferi non poterint prævalere aduersus eam. Est nunc Calvinus cum suis barbatis & galeatis Ministris, & Ecclesiam Christi interijisse blasphemet, quia Synagoga cecidit. Affirmet*

Ephes. 4. *mentiri Paulum, qui ait Pastores & Doctores datos esse à Christo, in opus ministerij, ad ædificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in agnitionem filij Dei, quia Synagoga architecti Christum respuerunt. Hæc est*

est insani hominis disputatio insana. Cum enim, Papam cum suis Episcopis dicit, vniuersam Ecclesiam Catholicam dicit, vniuersis Episcopis adhaerentem, & vni supremo in terris Capiti cōiunctam.

Reliqua nunc dementissimi hominis verba profereamus, vt eorum quoque appareat turpitu-

do. *Et demus* (inquit) *rite ad Ecclesie regimen vocatos, frustra tamen plus sibi arrogant quam se ritulares esse Ecclesie praesides.* Putida & mera calunnia est, impudenter asserta, nullo argumento munita. Sequitur: *Atqui ne vocationis quidem titulus illis suppetit.* Cur ergo dedisti ad Ecclesie regimen esse rite vocatos? modò ais, modò negas; homo instabilis nescit vbi pedem figat. Ferire vult, sed quò ictum destinet, incertum habet. Hoc tamen posterius probare nititur. *Nam* (inquit) *vt se in hanc tyrannidem attolleret, euerri necesse fuit totum Ecclesie ordinem.* Homo insulsus probare se existimat, quando strenuè bacchari, & fortiter conuictari potest. Quæ enim hæc tyrannis sit, aut quomodo euersus Ecclesie totus ordo fuit, nec vno verbo demonstrat, dixisse & maledixisse contentus. Pergit adhuc. *Verum vt iurisdictionem ordinariam sibi merito usurpent, si tamen euertunt sacram Dei domum, non nisi nomine tenus architecti censendi sunt.* Hoc quidem verum est. Sed quòd Catholicæ Ecclesie toto orbe Episcopi ac Pastores sacram domum Dei euerterint, id Caluino strenuè probandum, non impiè supponendum fuit. Nihil ergo aliud hæc tota Caluini declamatio, quam fanaticum hominis ingenium & spiritum vertiginosum prodit, maledicendi auidum, firmis & bonis argumentis destitutum.

Caluinus iurgijs non argumentis pugnat.

Caluini ingenium fanaticū.

42. *A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris.*

Caluini
astutia.

DE CLAMITAT hic rursus Calvinus, & illustrem hanc prophetiam de gloria Messie quem Synagoga reiecit, ad hodiernæ apostasiæ nouitatem & incrementum homo impius transfert: verbis quidem non ita perspicuis & claris, vt de seipso suisque Geneuensibus loqui velle videatur (sic enim omnes Lutheranorum sectas, quæ validæ tunc erant, & totum reliquum sodalitiū in se vnum concitasset) sed sic vt à suis facillè intelligatur. Quæ Caluini frequens astutia est, quam euidenter prodit in comment. ad 1. Cor. II. vbi quū Christi corpus & sanguinem in sacra Cœna *realiter exhiberi & sumi dixisset, Verbis (inquit) vulgaribus vtor. sed me mei intelligunt.* Nempe quòd nihil minus cogitare, sed realis exhibitionis nomine Catholicos & Lutheranos ludificare vellet, quum realè ipse non aliam quàm spiritualem, & quæ fide fit, (si tamè illam) intellexerit. Non dissimiliter in genere hîc declarat Calvinus *de admirabili & stupendo noui Euangelij exortu, restitutione, ac statu.* De quo Euangelio nouiter ex oriente ac restituto loquatur, non explicat, ne reliquas sectas ab ipso seiunctas, quæ sibi singulè hunc nouum exortum & restitutionem Euangelij venditant, grauitè offenderet, sed à suis intelligitur de sola Geneuensi Ecclesia alijsq; ab ea progressis eiq; adhærētibus loqui. Sic enim in hūc locū scribit. *Meminerimus quoties de Ecclesiæ ortu, restitutione, statu, totaq; salute agitur, nō esse cōsulēdos sensus nostros, sed tribuēdū virtuti Dei honorē, vt absconditum eius opus miremur. Reuocamur enim hic à stulta hominū reuerētia, quæ saepe Dei gloriā obscurat. Ac si dixisset Prophe-*

ra, quolibet splendidis titulis polleant homines, peruersè tamè fieri, si quis illos Deo opponat. Quo refellitur diabolica Papistarum impietas, qui laruat e sua Ecclesie determinationem Dei verbo præferre non dubitant. Hæc ille, torquendi, deprauandi, & adulterandi verbi Dei, mirus artifex. Vide enim vt præsentem prophetiam miserè torqueat & impiè deprauet. De casu Synagoga, & veterum Sacerdotum perfidia, Christi que & Euangelij eius exaltatione dictum est: *Lapis quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in capite anguli: A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris: Ergo quancumque aliqua noua secta exurgit contra Pastores & Doctores, quos Christus dedit Ecclesie suæ, & quos Spiritus S. posuit regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, nulla est habenda Pastorum reuerentia, nec curandum quam splendidis titulis polleant, siue Apostoli, siue Prophetæ, siue Euangelistæ, siue Pastores, & Doctores, siue Episcopi, & Præpositi Ecclesiarum, siue Presbyteri & Seniores vocentur. Valer enim scelerata Caluini collectio & prophetiæ huius deprauatio non solum contra præsentis Catholicæ Ecclesie Episcopos & Pastores, sed etiam contra Apostolos, Prophetas, Euangelistas, & alios quoscunq; splendidos in Ecclesie regimine titulos. Nec minus iuxta Caluini collectionem licuisset Iudæis iuxta illis Christianis, Apostolos & Seniores in Concilio Hierosolymitano collectos, & omnia ferè legalia abolentes ex alto despiciere, quantumuis splendidis titulis pollerent, dicerèque se verbo Dei per Moysen scripto inhærere, illos verò licet architectos Ecclesie verbū Dei reprobantes, minimè mirum facere, quia à Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris, vt illi non fecerent quæ Pharisei & Scribæ in Christo reijci-*

Caluini
artificium
in adu-
terando
verbo
Dei.

Ephes. 4.
Act. 20.

Caluina-
næ conse-
quentiæ
absurditas
& blas-
phemia.

Q4

do

do errauerunt. Non minus, inquam, hoc illis licuisset dicere ac facere, quam hinc licet Caluino suam ab Ecclesia apostasiam eodem furo tegere.

Caluinus
suo telo
iugulatur.

Lutherani quoque, Anabaptista, Seruetiani, aut alia qualibet hodie secta non secus contra Caluinum, omnesque Ecclesiae Geneuensis Ministros, Pastores, Seniores, vbi de aliqua Scripturae interpretatione, aut censura Ecclesiastica oritur quaestio (quales inter eos sunt innumerae) hoc eodem modo excipiet, quo Caluinus contra omnes Ecclesiarum Praepositos excipiendum dicit. Splendidis quidem titulis polletis; Ministri verbi, Pastores populi, Seniores consistorij vocamini. Vestrum in Scripturis exponendis iudicium interponitis, (perpetuum enim Caluino ac Bezae est, reiectis Patrum sententijs dicere, *Ego sic iudico. Ego sic sentio. Ego hunc esse sensum non dubito, &c*) Penes vos censuram esse dicitis. Vos pro architectis & Praedibibus Ecclesiae venditatis. Sed peruersae facitis quod Deo vos opponitis. Verbum Dei nos aliud docet. Titulos vestros non curamus. A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris. Manifeste hinc refellitur vestra diabolica impietas, qui laruatae Ecclesiae vestrae determinationem verbo Dei praefere non dubitatis. Quam enim Caluinus Catholicis impietatem impingit, eandem quaelibet alia secta Caluino & suis merito impingere potest. Quaelibet enim alia secta Geneuensem Ecclesiam pro laruata non vera habet. Quaelibet alia secta verbum Dei pro suis dogmatibus facere affirmat & credit.

Cur solos
Catho-
licos per-
stringit
Calui-
nus.

Sed qui fit quod ceteris omnibus sectis praetermissis, solam veram & Catholicam Ecclesiam hinc perstringit Caluinus? Cur solos Catholicos (quos Papistas vocat) diabolicae impietatis arguit,

guit, quòd suæ Ecclesiæ determinationem verbo Dei prætulerint? Subiungit aliquid, quo id probare contendit, quod dissimulandum non est. Unde enim (inquit) secundum eos pendet verbi Dei auctoritas nisi ab hominum placito? Ut Deo nihil plus sit in vis residuum quàm quod ab Ecclesia precario accipit. Longè aliter hoc loco nos instituit Spiritus S. Nempe simul ac in medium prodit maiestas Dei, silendum esse toti mundo. Hæc ille. Multum haud dubiè laboravit Calvinus, ut post tam atrocem accusationem, quòd Catholici suæ Ecclesiæ determinationem verbo Dei præferre non dubitauerunt, certam aliquam tantæ accusationis notam, certum & illustre aliquod argumentum subiiceret, ac dogma aliquod proferret à Catholica Ecclesia determinatum, cui verbum Dei manifestè repugnaret. Hoc enim esset propriè ac verè suam determinationem verbo Dei præferre. Nunc autem nihil tale profert, sed huiusmodi aliquid, quod si verum crimen esset, conficeret tamen, non aliquam Ecclesiæ determinationem, sed ipsam Ecclesiam determinantem verbo Dei præferri. Ait enim, secundum Catholicos verbi Dei auctoritatem non nisi ab hominis placito pendere, & eam totam ab Ecclesia precario Deum accipere. Nempe quia quid sit pro verbo Dei & Scriptura Canonica habendum, Ecclesia suo iudicio determinat. Hoc enim intelligit, hoc vult dicere Calvinus, licet obscure loquatur, ut à rudiori lectore Catholico vix intelligatur. Satis ei erat quòd à suis suorumque scriptorum lectoribus intelligeretur. Sic quippe alibi scribit. *Pendet (inquiunt Papistæ) ab Ecclesiæ determinatione, & quæ Scripturæ reuerentiâ debeat, & qui libri in eius catalogo censendi sunt. Moxque paucis interiectis infert. Quibus impiorum sanis subijcietur fides nostra, si credatur hominum beneficio non secus ac precariam*

Institut.
lib. 1. c. 7.
num. 1.

iam habere auctoritatem? Huic obsoletę & rancidę calumnię quam hęc Calvinus vt cramben sæpe recoctam regerit, iam olim respondimus, tum in Opere nostro de Principijs fidei, tum vberius multo in defensione nostra contra VWhitakerum, qui Caluini vanitatem maiori vanitate & ineptia tueri frustra conatus est. Summa est, mentiri Caluinum quando ait sententiã Catholicorum esse, quod ab Ecclesię determinatione pendet, quę Scripturę reuerentia debeat. Hoc enim Ecclesia non determinat, sed vt rem per se notissimam penitus indeterminatam relinquit. Determinat quidem qui libri pro Scripturę Canonica habendi sint, sed non determinat quanta fides & auctoritas ipsi Scripturę Canonice adhibenda sit. Quę duo quàm longę latęque inter se discrepent, in vtroq; Opere præ nominato, sed magis in posteriori, latę & copiosę explicuimus. Vana ergo & friuola, scelerata & impia est, tota hoc loco Caluini declamatio. Quę tamen impietas maxima in postremis eius verbis clarius cõspicitur, vbi ait Spiritũ S. hęc docere, simul ac in medium prodit maiestas Dei, silendũ esse toti mundo: id est, vbi aliqua noua secta exoritur, silendũ esse toti Ecclesię. Suam enim sectã, sui noui Euãgelij exortum, & restitutionẽ, pro quo hoc loco pugnat, homo blasphemus designat, quum Dei maiestatem in medium prodire fingit; sicuti Ecclesię Pastores ac Præpositos negligendos designat, quum toti mundo silendum affirmat. Hęc est Caluini hoc loco larvata blasphemia, quam detracta larua omnium oculis in propria forma conspiciendã subijcere operę precium duxi.

Lib. 9.
cap. 3.
Lib. 3.
cap. 12.

Defens.
contra
VWhitak.
Lib. 1.
cap. 2. ad
sect. 6.

Caluini
larvata
blasphemia.